

О.Г. МІТЮКОВ: АРХІВІСТ, ІСТОРИК, ЗАХИСНИК ВІТЧИЗНИ
Озерський Ю.І.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Написання історичних праць, підручників та посібників неможливе без вивчення і використання писемних матеріалів і документів – без цінних пам'яток історії людства, які зберігаються в архівах. Їх збирання та зберігання – завдання державної архівної служби. Серед науковців, які займалися організацією архівної справи чільне місце належить Олександрові Георгійовичу Мітюкову, який впродовж двох десятиріч очолював архівне будівництво (1969-1988 рр.).

О. Мітюков народився 20 квітня 1923 року у Вологодській області, закінчив семирічну школу, Архангельське педучилище. Його доросле життя розпочалося з важких випробувань війною і він гідно пройшов суворі воєнні роки. О. Мітюков – учасник найважливіших боїв 1941-1945 рр., був тричі поранений, але після поранень повертався на фронт. Розпочавши війну лейтенантом, зустрів її завершення начальником штаба артдивізіона. Після демобілізації з 1945 по 1952 рр. працював викладачем Київського індустріального технікуму, одночасно навчався на історичному факультеті Київського педагогічного інституту.

У 1964 р. захистив кандидатську дисертацію, присвячену історії робочого класу України у 50-х-60-х рр. ХХ ст. У жовтні 1969 р. був призначений на посаду начальника архівного управління при Раді міністрів України. Обіймаючи цю посаду, він свою діяльність спрямував на розвиток матеріально-технічної бази державних архівів, розв'язував принципові питання на вдосконалення архівних технологій і вправ, впроваджував передові технології, у тому числі зарубіжні.

Поряд з архівною діяльністю О.Г. Мітюков активно займався науковими дослідженнями у галузі теорії і практики архівного будівництва, історичного джерелознавства. О. Мітюков часто виступав з доповідями на різноманітних наукових конференціях, брав участь у роботі VII-IX міжнародних конгресів. Він підготував понад 200 наукових праць. Активно працював у складі редакційних колегій, 26-титомної «Історії міст і сіл УРСР» та 10-титомної Української РСР.

Заслуги Олександра Георгійовича Мітюкова у захисті Вітчизни, розвитку науки і освіти, архівної справи гідно оцінені державою. Він нагороджений двома орденами трудового червоного прапора, Вітчизняної війни I та II ступенів, багатьма медалями і почесними грамотами.

Таким чином, О.Г. Мітюков зробив значний внесок у розвиток архівної справи України, теорію і практику архівного будівництва, історичного джерелознавства. Неординарні підходи і сміливі рішення – основні риси його стилю роботи як керівника архівної галузі. Його роботи і досі актуальні і корисні багатьом дослідникам. Діяльність О.Г. Мітюкова як архівіста і вченого-історика потребує спеціального наукового дослідження.